Zbirka odločb sodne prakse

SODBA SODIŠČA (drugi senat)

z dne 2. junija 2022*

„Predhodno odločanje – Socialna politika – Enako obravnavanje pri zaposlovanju in delu – Prepoved diskriminacije zaradi starosti – Direktiva 2000/78/ES – Člen 3(1)(a) in (d) – Področje uporabe – Mesto izvoljenega predsednika organizacije delavcev – Statut te organizacije, ki določa, da so za predsednika lahko izvoljeni samo člani, ki na dan izvolitve niso dopolnili 60 oziroma 61 let“

V zadevi C-587/20,

katere predmet je predlog za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 267 PDEU, ki ga je vložilo Østre Landsret (višje sodišče za vzhodno regijo, Danska) z odločbo z dne 6. novembra 2020, ki je na Sodišče prispela 9. novembra 2020, v postopku

Ligebehandlingsnævnet kot zastopnik osebe A

proti

HK/Danmark,

HK/Privat,

ob udeležbi

Fagbevægelsens Hovedorganisation,

SODIŠČE (drugi senat),

v sestavi A. Prechal, predsednica senata, J. Passer, F. Biltgen (poročevalec), N. Wahl, sodniki, in M. L. Arastey Sahún, sodnica,

generalni pravobranilec: J. Richard de la Tour,

sodna tajnica: C. Strömholm, administratorka,

na podlagi pisnega postopka in obravnave z dne 20. oktobra 2021,

ob upoštevanju stališč, ki so jih predložili:

– za Ligebehandlingsnævnet kot zastopnika osebe A P. Ahlberg in R. Holdgaard, advokater,

* Jezik postopka: danščina.

– za HK/Privat in HK/Danmark J. Goldschmidt, advokat,

– za Fagbevægelsens Hovedorganisation R. Asmussen, advokat,

– za grško vlado N. Dafniou, I. Kotsoni, O. Patsopoulou in E. Skandalou, agentke,

– za Evropsko komisijo L. Grønfeldt in D. Martin, agenta,

po predstavitvi sklepnih predlogov generalnega pravobranilca na obravnavi 13. januarja 2022

izreka naslednjo

Sodbo

1 Predlog za sprejetje predhodne odločbe se nanaša na razlago člena 3(1)(a) in (d) Direktive Sveta 2000/78/ES z dne 27. novembra 2000 o splošnih okvirih enakega obravnavanja pri zaposlovanju in delu (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 5, zvezek 4, str. 79).

2 Ta predlog je bil vložen v okviru spora med Ligebehandlingsnævnet (komisija za enako obravnavanje, Danska), ki zastopa osebo A, na eni strani ter konfederacijo HK/Danmark in federacijo HK/Privat (v nadaljevanju skupaj: konfederacija in federacija HK), organizacijama delavcev, na drugi strani v zvezi z določbo statuta navedene federacije, ki določa starostno omejitev za kandidate za njenega predsednika.

Pravni okvir

Pravo Unije

3 V uvodnih izjavah 4, 5, 9 in 11 Direktive 2000/78 je navedeno:

„(4) Pravica vseh oseb do enakosti pred zakonom in do zaščite pred diskriminacijo je univerzalna pravica, ki jo priznavajo Splošna deklaracija o človekovih pravicah, Konvencija ZN o odpravi vseh oblik diskriminacije žensk, sporazuma ZN o državljanskih in političnih pravicah ter o ekonomskih, socialnih in kulturnih pravicah in Evropska konvencija o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin, katerih podpisnice so vse države članice. Konvencija št. 111 Mednarodne organizacije dela (MOD) prepoveduje diskriminacijo na področju zaposlovanja in dela.

(5) Pomembno je spoštovati te temeljne pravice in svoboščine. Ta direktiva ne posega v pravico do združevanja, kamor sodi tudi pravica vsakogar, da skupaj z drugimi ustanovi sindikat in da se zaradi obrambe svojih interesov včlani v sindikat.

[…]

(9) Zaposlovanje in delo sta bistvena elementa za to, da se zajamči enake možnosti za vse, in veliko prispevata k polni udeleženosti državljanov v ekonomskem, kulturnem in socialnem življenju ter k uresničevanju njihovih osebnih zmogljivosti.

[…]

(11) Diskriminiranje zaradi vere ali prepričanja, hendikepiranosti, starosti ali spolne usmerjenosti lahko ogrozi uresničevanje ciljev iz Pogodbe o Evropski skupnosti, še zlasti cilje visoke ravni zaposlenosti in socialnega varstva, višanja življenjske ravni in kakovosti življenja, ekonomske in socialne kohezije in solidarnosti ter prostega gibanja oseb.“

4 Člen 1 te direktive, naslovljen „Namen“, določa:

„Namen te direktive je opredeliti splošni okvir boja proti diskriminaciji zaradi vere ali prepričanja, hendikepiranosti, starosti ali spolne usmerjenosti pri zaposlovanju in delu, zato da bi v državah članicah uresničevali načelo enakega obravnavanja.“

5 Člen 3 navedene direktive, naslovljen „Področje uporabe“, v odstavkih 1 in 4 določa:

„1. V mejah pristojnosti, ki so prenesene na Skupnost, se ta direktiva uporablja za vse osebe, bodisi v javnem bodisi v zasebnem sektorju, vključno z javnimi telesi, kar zadeva:

(a) pogoje, pod katerimi je dostopna zaposlitev, samozaposlitev ali delo, vključno z izbirnimi merili in pogoji za sprejem v službo, ne glede na to, za katero vejo dejavnosti ali hierarhično mesto gre, vključno z napredovanjem;

[…]

(d) članstvo in sodelovanje v organizaciji delavcev ali delodajalcev ali v kakšni drugi organizaciji, katere člani opravljajo določen poklic, vključno z ugodnostmi, ki jih daje taka organizacija.

[…]

4. Države članice lahko določijo, da se ta direktiva, kar zadeva diskriminiranje zaradi hendikepiranosti ali starosti, ne uporablja, ko gre za oborožene sile.“

Dansko pravo

6 Člen 1 lov om forbud mod forskelsbehandling på arbejdsmarkedet m.v. (forskelsbehandlingsloven) (zakon o načelu prepovedi diskriminacije na trgu dela (zakon o boju proti diskriminaciji)), kakor je bil spremenjen z lov nr. 253 (zakon št. 253) z dne 7. aprila 2004 in z lov nr. 1417 (zakon št. 1417) z dne 22. decembra 2004 o prenosu Direktive 2000/78 (v nadaljevanju: zakon o boju proti diskriminaciji) v odstavku 1 določa, da pojem „diskriminacija“ v tem zakonu pomeni kakršno koli neposredno ali posredno diskriminacijo, med drugim na podlagi starosti.

7 Člen 2(1) zakona o boju proti diskriminaciji določa:

„Delodajalec ne sme diskriminirati pri zaposlovanju, odpovedih pogodb o zaposlitvi, premestitvah, napredovanju zaposlenih ali kandidatov za zaposlitev oziroma pri določanju pogojev plačila ali dela.“

8 Člen 3(3) in (4) zakona o boju proti diskriminaciji določa:

„3. Prepoved vsakršne diskriminacije velja tudi za vsakogar, ki določa pravila in odloča o dostopu do samozaposlitve.

4. Prepoved vsakršne diskriminacije velja tudi za vsakogar, ki odloča o pogojih za članstvo in sodelovanje v organizaciji delavcev ali delodajalcev, vključno z ugodnostmi, ki jih taka organizacija daje.“

Spor o glavni stvari in vprašanje za predhodno odločanje

9 Oseba A, rojena leta 1948, se je leta 1978 zaposlila kot sindikalna funkcionarka v lokalni enoti organizacije delavcev HK. Leta 1980 je bila premeščena v nacionalno konfederacijo. Na kongresu federacije HK/Service, ki je postala federacija HK/Privat, je bila oseba A leta 1992 izvoljena za podpredsednico, leta 1993 pa za predsednico. Nato je bila vsaka štiri leta ponovno izvoljena in je funkcijo predsednice te federacije opravljala do 8. novembra 2011, ko je pri 63 letih starosti presegla starostno omejitev, določeno v členu 9 statuta federacije HK/Privat, za kandidiranje na volitvah predsednika istega leta. Ta člen namreč določa, da so na mesto predsednika lahko izvoljeni samo člani, ki na dan volitev niso dopolnili 60 let, pri čemer se za člane, ponovno izvoljene po kongresu leta 2005, ta starostna omejitev zviša na 61 let.

10 Oseba A je pri komisiji za enako obravnavanje vložila pritožbo, v kateri je trdila, da je bila diskriminirana zaradi starosti. Ta komisija je z odločbo z dne 22. junija 2016 odločila, da je bilo to, da oseba A zaradi svoje starosti na kongresu leta 2011 ni smela kandidirati na volitvah za predsednika federacije HK/Privat, v nasprotju z zakonom o boju proti diskriminaciji, ter konfederaciji in federaciji HK naložila, naj osebi A plačata odškodnino v znesku 25.000 danskih kron (DKK) (približno 3400 EUR) skupaj z obrestmi.

11 Ta odločba ni bila izvršena, zato je komisija za enako obravnavanje, ki je zastopala osebo A, pri Københavns byret (občinsko sodišče v Københavnu, Danska) vložila tožbo zoper konfederacijo in federacijo HK. Ker se je ta tožba nanašala na načelna vprašanja, je bila odstopljena Østre Landsret (višje sodišče za vzhodno regijo, Danska).

12 Predložitveno sodišče meni, da je rešitev spora, o katerem odloča, odvisna od tega, ali oseba A kot izvoljena predsednica federacije HK/Privat in članica njenega političnega osebja spada na področje uporabe Direktive 2000/78, saj ni sporno, če je odgovor pritrdilen, da bi bila na podlagi člena 9 statuta te federacije neposredno diskriminirana zaradi starosti v nasprotju s to direktivo.

13 Predložitveno sodišče poudarja, da oseba A kot izvoljena predsednica federacije ni imela statusa zaposlene osebe v smislu lov om retsforholdet mellem arbejdsgivere og funktionærer (funktionærloven) (zakon o pravnih razmerjih med delodajalci in zaposlenimi), torej funkcije, katere opravljanje bi bilo podvrženo navodilom nadrejenega, temveč je imela politično funkcijo, ki temelji na zaupanju, saj je bila odgovorna kongresu federacije HK/Privat, ki jo je izvolil. Ta funkcija je pomenila tudi, da je zanjo veljala obveznost zaupnosti. Kljub temu je njena funkcija predsednice vključevala nekatere značilne elemente dela.

14 V zvezi s tem predložitveno sodišče navaja, da so bile naloge, ki jih je oseba A opravljala kot predsednica federacije HK/Privat, zagotavljanje splošnega vodenja te federacije, določanje političnega delovanja te federacije v njenih poklicnih panogah, sklepanje in podaljševanje

kolektivnih pogodb ter zagotavljanje njihovega spoštovanja. Poleg tega je izvajala odločitve kongresa in vodstva federacije ter odločitve vodstva konfederacije HK/Danmark, katerega članica je tudi bila.

15 V zvezi s pogoji zaposlitve osebe A predložitveno sodišče navaja, da je bila oseba A v skladu s „pogodbo izvoljenega predstavnika ali predstavnice“ z dne 27. oktobra 2009, ki jo je podpisala, v federaciji HK/Privat zaposlena s polnim delovnim časom in ni opravljala nobene druge dejavnosti. Prejemala je mesečno plačo, ki ustreza posebnemu državnemu plačnemu razredu. Zanjo ni veljala kolektivna pogodba, temveč statut konfederacije in federacije HK. Prav tako se je zanjo uporabljal zakon o plačanih dopustih.

16 Predložitveno sodišče meni, da Sodišče ni natančno opredelilo pojmov „zaposlitev“, „samozaposlitev“ in „delo“, navedenih v členu 3(1)(a) Direktive 2000/78, niti se ni izreklo o tem, ali izvoljeni predstavniki organizacije delavcev, ki so člani njenega političnega osebja, spadajo na področje uporabe te direktive.

17 V teh okoliščinah je Østre Landsret (višje sodišče za vzhodno regijo) prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo to vprašanje:

„Ali je treba člen 3(1)(a) Direktive 2000/78 razlagati tako, da v okoliščinah spora o glavni stvari oseba, ki je izvoljena v predsedstvo federacije organizacije delavcev in članica njenega političnega osebja, spada na področje uporabe navedene direktive?“

Vprašanje za predhodno odločanje

18 Najprej je treba opozoriti, da čeprav je predložitveno sodišče svoja vprašanja formalno omejilo samo na razlago nekaterih določb prava Unije, to Sodišča ne ovira, da predložitvenemu sodišču poda vse vidike razlage prava Unije, ki bi mu lahko koristili pri presoji predložene zadeve, in sicer ne glede na to, ali se je to sodišče nanje sklicevalo v besedilu svojih vprašanj ali ne. Glede tega mora Sodišče iz vsega, kar je predložilo predložitveno sodišče, zlasti iz obrazložitve predložitvene odločbe, zbrati elemente navedenega prava, ki jih je treba razložiti ob upoštevanju predmeta spora o glavni stvari (sodba z dne 12. marca 2020, Caisse d’assurance retraite et de la santé au travail d’Alsace-Moselle, C-769/18, EU:C:2020:203, točka 40 in navedena sodna praksa).

19 V obravnavanem primeru se vprašanje za predhodno odločanje nanaša na področje uporabe Direktive 2000/78, kot je določeno v členu 3(1)(a) te direktive. Ker pa se spor o glavni stvari nanaša na pogoje za izvolitev za predsednika organizacije delavcev, ni mogoče izključiti, da se člen 3(1)(d) te direktive, ki se nanaša zlasti na zaposlovanje oseb v organizaciji delavcev, uporablja tudi za ta spor.

20 Zato je treba šteti, da predložitveno sodišče z vprašanjem v bistvu sprašuje, ali je treba člen 3(1)(a) in (d) Direktive 2000/78 razlagati tako, da starostna omejitev, ki je s statutom organizacije delavcev določena za izvolitev na mesto predsednika te organizacije, spada na področje uporabe te direktive.

Člen 3(1)(a) Direktive 2000/78

21 Člen 3(1)(a) Direktive 2000/78 določa, da se ta direktiva v mejah pristojnosti, ki so prenesene na Evropsko unijo, uporablja za vse osebe, bodisi v javnem bodisi v zasebnem sektorju, vključno z javnimi telesi, kar se tiče pogojev, pod katerimi je dostopna zaposlitev, samozaposlitev ali delo, vključno z izbirnimi merili in pogoji za sprejem v službo, ne glede na to, za katero vejo dejavnosti ali hierarhično mesto gre, vključno z napredovanjem.

22 Kot izhaja iz točke 9 te sodbe, je predmet spora o glavni stvari določba statuta federacije HK/Privat, v kateri je določeno, da so le člani te federacije delavcev, ki na dan volitev njenega predsednika še niso dosegli starosti 60 let, oziroma v določenih primerih 61 let, lahko izvoljeni na to mesto.

23 Ni sporno, da določitev take starostne omejitve pomeni „pogoj, pod katerim je dostopno“ navedeno mesto predsednika v smislu člena 3(1)(a) Direktive 2000/78. V zvezi s tem je Sodišče že imelo priložnost razsoditi, da nacionalna ureditev, ki določa najvišjo starost za določeno zaposlitev, vpliva na pogoje za zaposlitev zadevnih oseb in je zato treba šteti, da taka ureditev določa pravila v zvezi z dostopnostjo zaposlitve v smislu navedene določbe (glej v tem smislu sodbo z dne 15. novembra 2016, Salaberria Sorondo, C-258/15, EU:C:2016:873, točka 25 in navedena sodna praksa).

24 Nasprotno pa konfederacija in federacija HK ter Fagbevægelsens Hovedorganisation, konfederacija, ki združuje 79 organizacij delavcev (v nadaljevanju: konfederacija FH), ki je intervenirala v postopku pred predložitvenim sodiščem, menijo, da tako mesto ne spada na področje uporabe pojmov „zaposlitev“, „samozaposlitev“ ali „delo“, ki so prav tako navedeni v členu 3(1)(a) Direktive 2000/78. Natančneje, trdijo, da je – če se izvzame samozaposlitev, za kar pri spornem mestu predsednika nikakor ne gre – področje uporabe te določbe omejeno na mesta, ki jih zasedajo „delavci“ v smislu člena 45 PDEU in da osebe na mestu predsednika ni mogoče šteti za delavca.

25 V zvezi s tem je treba ugotoviti, da Direktiva 2000/78 za opredelitev pojma „pogoji, pod katerimi je dostopna zaposlitev, samozaposlitev ali delo“ ne napotuje na pravo držav članic. Iz zahtev po enotni uporabi prava Unije in iz načela enakosti pa izhaja, da je treba izraze določbe prava Unije, ki se za opredelitev smisla in obsega ne sklicuje posebej na pravo držav članic, načeloma v celotni Uniji razlagati avtonomno in enotno (sodba z dne 23. aprila 2020, Associazione Avvocatura per i diritti LGBTI, C-507/18, EU:C:2020:289, točka 31 in navedena sodna praksa).

26 Poleg tega v navedeni direktivi ni opredelitve izraza „pogoji, pod katerimi je dostopna zaposlitev, samozaposlitev ali delo“, zato ga je treba razlagati v skladu z njegovim običajnim pomenom v vsakdanjem jeziku, pri čemer je treba upoštevati kontekst, v katerem se uporablja, in cilje, ki jim sledi ureditev, katere del je (sodba z dne 23. aprila 2020, Associazione Avvocatura per i diritti LGBTI, C-507/18, EU:C:2020:289, točka 32 in navedena sodna praksa).

27 Kot je generalni pravobranilec navedel v točki 32 sklepnih predlogov, iz sočasne uporabe izrazov „zaposlitev“, „samozaposlitev“ in „delo“ izhaja, da člen 3(1)(a) Direktive 2000/78 zajema pogoje za dostop do katere koli poklicne dejavnosti, ne glede na njeno naravo in značilnosti. Navedene izraze je treba namreč razumeti široko, kot je razvidno iz primerjave različnih jezikovnih različic te določbe in iz uporabe splošnih izrazov v teh različicah, kot so „*erhvervsmæssig beskæftigelse*“, „*ejercicio profesional*“, „*Erwerbstätigkeit*“, „*occupation*“ in „*beroep*“ v danskem, španskem, nemškem, angleškem in nizozemskem jeziku, in sicer za izraz „delo“.

28 Tako poleg tega, da se navedena določba izrecno nanaša na samozaposlitev, iz izrazov „zaposlitev“ in „delo“, v njunem običajnem pomenu prav tako izhaja, da zakonodajalec Unije ni nameraval omejiti področja uporabe Direktive 2000/78 na mesta, ki jih zaseda „delavec“ v smislu člena 45 PDEU, ki je v skladu z ustaljeno sodno prakso Sodišča oseba, ki neko časovno obdobje v korist druge osebe in po njenih navodilih opravlja storitve, za katere prejme plačilo (glej v tem smislu sodbo z dne 15. julija 2021, Ministrstvo za obrambo, C-742/19, EU:C:2021:597, točka 49 in navedena sodna praksa).

29 Poleg tega iz drugih elementov besedila člena 3(1)(a) Direktive 2000/78 izhaja, da njeno področje uporabe ni omejeno le na pogoje za dostop do mest, ki jih zasedajo „delavci“ v smislu člena 45 PDEU. Tako se v skladu z besedilom prvonavedene določbe navedena direktiva uporablja za „vse osebe, bodisi v javnem bodisi v zasebnem sektorju, vključno z javnimi telesi […] ne glede na to, za katero vejo dejavnosti ali hierarhično mesto gre“.

30 Jezikovna razlaga člena 3(1)(a) Direktive 2000/78 je potrjena s cilji te direktive, iz katerih izhaja, da se pojem „pogoji, pod katerimi je dostopna zaposlitev […] ali delo“, ki opredeljuje področje uporabe te direktive, ne sme razlagati ozko (glej v tem smislu sodbo z dne 23. aprila 2020, Associazione Avvocatura per i diritti LGBTI, C-507/18, EU:C:2020:289, točka 39).

31 V skladu s členom 1 Direktive 2000/78 in kot je razvidno iz naslova, uvodnih izjav, vsebine in cilja te direktive, je predmet te direktive namreč opredeliti splošni okvir boja proti diskriminaciji, med drugim zaradi starosti, pri „zaposlovanju in delu“, da bi se v državah članicah uresničevalo načelo enakega obravnavanja, tako da se vsakomur zagotavlja učinkovito varstvo pred diskriminacijo, ki temelji zlasti na tem razlogu (sodba z dne 23. aprila 2020, Associazione Avvocatura per i diritti LGBTI, C-507/18, EU:C:2020:289, točka 36 in navedena sodna praksa).

32 Natančneje, v uvodni izjavi 9 te direktive je poudarjeno, da sta zaposlovanje in delo bistvena elementa za to, da se zajamčijo enake možnosti za vse, in veliko prispevata k polni udeleženosti državljanov v ekonomskem, kulturnem in socialnem življenju ter k uresničevanju njihovih osebnih zmogljivosti. V tem smislu je tudi v uvodni izjavi 11 te direktive navedeno, da lahko diskriminiranje, med drugim zaradi starosti, ogrozi uresničevanje ciljev iz Pogodbe DEU, še zlasti cilje visoke ravni zaposlenosti in socialnega varstva, višanja življenjske ravni in kakovosti življenja, ekonomske in socialne kohezije in solidarnosti ter prostega gibanja oseb.

33 V zvezi s tem je treba spomniti, da je bila Direktiva 2000/78 sprejeta na podlagi člena 13 ES, ki je po spremembi postal člen 19(1) PDEU, ki Uniji podeljuje pristojnost, da sprejme ustrezne ukrepe za boj proti diskriminaciji, med drugim na podlagi starosti. Ta direktiva tako na področju, ki ga zajema, udejanja splošno načelo prepovedi diskriminacije, ki je odslej določeno v členu 21 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah (v nadaljevanju: Listina) (sodba z dne 23. aprila 2020, Associazione Avvocatura per i diritti LGBTI, C-507/18, EU:C:2020:289, točki 35 in 38 ter navedena sodna praksa).

34 Zato Direktiva 2000/78, kot je generalni pravobranilec navedel v točki 37 sklepnih predlogov, ni akt sekundarnega prava Unije, kot so med drugim akti, ki temeljijo na členu 153(2) PDEU, ki se nanašajo zgolj na varstvo delavcev kot najšibkejše stranke delovnega razmerja, temveč je njen namen zaradi socialnega in javnega interesa odpraviti vse ovire, ki temeljijo na diskriminatornih pogojih za dostop do sredstev za preživljanje in do možnosti z delom prispevati k družbi, ne glede na pravno obliko, na podlagi katere se delo opravlja.

35 Ker mesto predsednika federacije HK/Privat, kot je razvidno iz predložitvene odločbe, kakor je navedena v točki 15 te sodbe, torej pomeni resnično in dejansko poklicno dejavnost, zlasti ker gre za dejavnost s polnim delovnim časom, za katero se prejema mesečna plača, to, ali pogoji za dostop do takega mesta spadajo na področje uporabe Direktive 2000/78, ni odvisno od tega, ali je tak predsednik opredeljen kot delavec v smislu sodne prakse, navedene v točki 28 te sodbe, ali ne.

36 Konfederacija in federacija HK ter konfederacija FH v stališčih, predloženih Sodišču, poleg tega trdijo, da so navedeni pogoji za dostop izključeni s področja uporabe te direktive, ker je predsedstvo organizacije delavcev, kot je federacija HK/Privat, politično mesto, osebo, ki ga zaseda, pa izvolijo člani te organizacije.

37 Vendar te utemeljitve ni mogoče sprejeti.

38 Po eni strani namreč Direktiva 2000/78 s svojega področja uporabe ne izključuje pogojev za dostop do zaposlitve ali dela, če je bila oseba na zadevno mesto izvoljena. Sodišče je v zvezi s tem ugotovilo, da metoda zaposlitve na neko delovno mesto nima nobenega vpliva na uporabo te direktive (glej v tem smislu sodbo z dne 25. aprila 2013, Asociația Accept, C-81/12, EU:C:2013:275, točka 45).

39 Po drugi strani iz Direktive 2000/78 ne izhaja, da bi bila politična mesta izključena iz njenega področja uporabe. Nasprotno, ta direktiva se v skladu z njenim členom 3(1)(a) uporablja tako za zasebni kot za javni sektor in „ne glede na to, za katero vejo dejavnosti […] gre“. Poleg tega, kadar ta direktiva državam članicam dovoljuje, da za nekatere poklicne dejavnosti ne uporabijo ureditve, ki jo vzpostavlja, natančno določa zadevne dejavnosti. Tako člen 3(4) navedene direktive določa, da ni nujno, da se ta direktiva uporablja v zvezi z diskriminiranjem zaradi hendikepiranosti ali starosti, ko gre za oborožene sile.

40 Sicer pa, kot je generalni pravobranilec opozoril v točki 48 sklepnih predlogov, cilj Direktive 2000/78, kot je naveden v točkah od 31 do 34 te sodbe, ne bi bil dosežen, če bi bilo varstvo, ki ga zagotavlja pred diskriminacijo pri zaposlovanju in delu, odvisno od vrste funkcij, ki se opravljajo v okviru določene zaposlitve.

41 Zgornjih presoj ne omaja trditev konfederacije FH na obravnavi, da bi bila uporaba člena 3(1)(a) Direktive 2000/78 za volitve na mesto predsednika organizacije delavcev v nasprotju s členom 3(1) Konvencije št. 87 Mednarodne organizacije dela (MOD) z dne 9. julija 1948 o sindikalni svobodi in zaščiti sindikalnih pravic, ki določa, da imajo organizacije delavcev in delodajalcev med drugim pravico, da svobodno izvolijo svoje predstavnike.

42 Pravica organizacij delavcev, da svobodno izvolijo svoje predstavnike, je poleg tega del svobode združevanja, določene v členu 12 Listine, v navedeno svobodo pa, kot izhaja iz uvodne izjave 5 Direktive 2000/78, slednja ne posega.

43 Vendar, kot je generalni pravobranilec navedel v točki 59 sklepnih predlogov, je treba svobodo sindikatov, da izvolijo svoje predstavnike, uskladiti s prepovedjo diskriminacije pri zaposlovanju in delu, kar je namen te direktive – kot konkretizacija splošnega načela prepovedi diskriminacije, določenega v členu 21 Listine – in ki jo sicer ureja Konvencija MOD št. 111 z dne 25. junija 1958 o diskriminaciji pri zaposlovanju in poklicih, kot je navedeno v uvodni izjavi 4 omenjene direktive.

44 Kot namreč izhaja iz člena 52(1) Listine, svoboda združevanja ni absolutna in je njeno uresničevanje lahko omejeno, če so omejitve predpisane z zakonom ter če spoštujejo bistveno vsebino te svobode in načelo sorazmernosti, torej če so potrebne in če dejansko ustrezajo ciljem splošnega interesa, ki jih priznava Unija, ali če so potrebne zaradi zaščite pravic in svoboščin drugih.

45 Tako je v obravnavanem primeru. Natančneje, omejitve uresničevanja svobode združevanja, ki lahko izhajajo iz Direktive 2000/78, so predpisane z zakonom, saj izhajajo neposredno iz te direktive. S temi omejitvami se poleg tega spoštuje bistvena vsebina svobode združevanja, saj se uporabljajo le za doseganje ciljev Direktive 2000/78, in sicer zagotavljanja načela enakega obravnavanja pri zaposlovanju in delu ter doseganja visoke ravni zaposlenosti in socialnega varstva. Tako so upravičene s temi cilji (glej po analogiji sodbo z dne 23. aprila 2020, Associazione Avvocatura per i diritti LGBTI, C-507/18, EU:C:2020:289, točki 50 in 51).

46 S takimi omejitvami se spoštuje tudi načelo sorazmernosti, ker so prepovedani razlogi za diskriminacijo našteti v členu 1 Direktive 2000/78, katerega stvarno in osebno področje uporabe je omejeno s členom 3 te direktive, poseganje v uresničevanje svobode združevanja pa ne presega tega, kar je nujno za uresničitev ciljev navedene direktive, saj je prepovedan le statut organizacije delavcev, ki pomeni diskriminacijo pri zaposlovanju ali delu (glej po analogiji sodbo z dne 23. aprila 2020, Associazione Avvocatura per i diritti LGBTI, C-507/18, EU:C:2020:289, točka 52).

47 Poleg tega so omejitve uresničevanja svobode združevanja, ki izhajajo iz Direktive 2000/78, nujne za zagotovitev pravic na področju zaposlovanja in dela, ki jih imajo osebe, ki pripadajo kategorijam oseb, za katere je značilen eden od razlogov, naštetih v členu 1 te direktive (glej po analogiji sodbo z dne 23. aprila 2020, Associazione Avvocatura per i diritti LGBTI, C-507/18, EU:C:2020:289, točka 53).

48 Iz navedenega izhaja, da „pogoji, pod katerimi je dostopn[o]“ mesto predsednika organizacije delavcev v smislu člena 3(1)(a) Direktive 2000/78, spadajo na področje uporabe te direktive.

Člen 3(1)(d) Direktive 2000/78

49 Člen 3(1)(d) Direktive 2000/78 določa, da se ta direktiva med drugim uporablja v zvezi s sodelovanjem v organizaciji delavcev.

50 Kot je generalni pravobranilec navedel v točki 52 sklepnih predlogov, je kandidiranje na volitvah predsednika organizacije delavcev in opravljanje funkcije predsednika po izvolitvi način „sodelovanja“ v taki organizaciji v običajnem pomenu navedenega izraza.

51 Taka razlaga ustreza cilju Direktive 2000/78, ki je določiti splošni okvir boja proti diskriminaciji pri zaposlovanju in delu med drugim zaradi starosti, tako da se pojmi, ki v členu 3 te direktive določajo njeno področje uporabe, ne smejo razlagati ozko.

52 Poleg tega je treba spomniti, da je zakonodajalec Unije v okviru prostega gibanja delavcev, zagotovljenega s členom 45 PDEU, štel, da ta temeljna svoboščina vključuje pravico teh delavcev, da so izvoljeni kot predstavniki sindikatov države njihove zaposlitve. Tako je, kot je generalni pravobranilec poudaril v točki 53 sklepnih predlogov, področje uporabe Direktive 2000/78 iz njenega člena 3(1)(d) povzeto po Uredbi Sveta št. 1612/68 (EGS) z dne 15. oktobra 1968 o prostem gibanju delavcev v Skupnosti (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 5, zvezek 1, str. 15), ki je v členu 8(1) določala, da ima delavec pravico biti izvoljen v svete delavcev v zadevnih

podjetjih, medtem ko člen 8, prvi odstavek, Uredbe (EU) št 492/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. aprila 2011 o prostem gibanju delavcev v Uniji (UL 2011, L 141, str. 1), ki je nadomestila Uredbo št. 1612/68, določa, da enako obravnavanje, ki ga je delavec deležen glede članstva v sindikatih in glede uveljavljanja sindikalnih pravic, vključuje pravico, da zasede administrativna ali vodstvena mesta v sindikatu.

53 V teh okoliščinah je treba ugotoviti, da tudi opravljanje dejavnosti predsednika organizacije delavcev, kakršna je ta v postopku v glavni stvari, spada na področje uporabe člena 3(1)(d) Direktive 2000/78.

54 Glede na vse zgoraj navedene preudarke je treba na postavljeno vprašanje odgovoriti, da je treba člen 3(1)(a) in (d) Direktive 2000/78 razlagati tako, da starostna omejitev, ki je s statutom organizacije delavcev določena za izvolitev na mesto predsednika te organizacije, spada na področje uporabe te direktive.

Stroški

55 Ker je ta postopek za stranke v postopku v glavni stvari ena od stopenj v postopku pred predložitvenim sodiščem, to odloči o stroških. Stroški, priglašeni za predložitev stališč Sodišču, ki niso stroški omenjenih strank, se ne povrnejo.

Iz teh razlogov je Sodišče (drugi senat) razsodilo:

Člen 3(1)(a) in (d) Direktive Sveta 2000/78/ES z dne 27. novembra 2000 o splošnih okvirih enakega obravnavanja pri zaposlovanju in delu je treba razlagati tako, da starostna omejitev, ki je s statutom organizacije delavcev določena za izvolitev na mesto predsednika te organizacije, spada na področje uporabe te direktive.

Podpisi